

Onze ref.: AL/3022211085

Betreft: reactie FTN internetconsultatie AMvB UPV textiel

In het Beleidsprogramma circulair textiel 2020-2050 van het ministerie van I&W is aan de Tweede Kamer aangekondigd dat via een algemene maatregel van bestuur uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor textiel wordt ingevoerd.

Via een internetconsultatie is partijen gevraagd inbreng te leveren op dit voornemen en de wijze waarop het ministerie beoogt de UPV uit te voeren. De textielservicebedrijven stellen zich op het standpunt niet onder deze UPV te moeten vallen.

De textielservicebedrijven in Nederland houden zich bezig met industrieel wassen en linnenverhuur/textielbeheer. Zij hebben zich sinds 2005 verenigd in de Federatie Textielbeheer Nederland (ingeschreven in de KvK onder nummer 11054802). De federatie vertegenwoordigt 90% van de Nederlandse sector. Alle vooraanstaande bedrijven zijn lid. Zij leveren aan ruim de helft van de Nederlandse bedrijfstakken waaronder inbegrepen de gezondheidszorg, horeca, handel en industrie. Om deze reden is ook binnen de coronamaatregelen de textielservicesector benoemd als essentiële dienstverlener.

Middels tal van activiteiten en (technische) projecten heeft de sector haar processen geoptimaliseerd en een enorm goed duurzaamheidsprofiel ontwikkeld. De gebruiksduur van textielpakketten is optimaal evenals de reinigingsprocessen die significant minder CO2 uitstoten en minder water, chemicaliën en energie gebruiken. Circulaire modellering is een belangrijke grondslag waarmee ook afnemers/gebruikers hun voordeel doen.

Tot de federatie behoren enkele bedrijven die zich specifiek bezighouden met de inkoop van textiel voor de textielservicebedrijven. Zij kopen textiel in en verkopen die nagenoeg uitsluitend binnen de sector. Op deze wijze leveren zij 95% van het totaalsegment aan textiel dat in textielservicebedrijven wordt gebruikt. Zij brengen aldus zelf geen textiel in de handel maar functioneren als een inkooporganisatie voor de sector.

Textielservicebedrijven onderscheiden zich in de textielketen doordat zij reeds een duurzaam en volledig op circulair gebruik ingeregeld proces hebben. Textielservicebedrijven worden in Nederland onderscheiden met specifieke SBI codes 96.01, 96.01.1 en 96.01.2. Het textielgebruik bij textielservicebedrijven wijkt fundamenteel af van de levenscyclus in de reguliere textielketen. Het wasproces maakt textiel na gebruik weer geschikt voor het gebruik op hetzelfde kwaliteitsniveau, zodat de afvalfase uitgesteld wordt. Daarbij blijft het textiel dat ingezet wordt bij de klanten van de textielservicebedrijven over het algemeen eigendom van de serviceverlener, waardoor deze controle houdt over opnieuw inzetten van het textiel, dan wel het afdanken en verwerken in de afvalfase.

Textielservicebedrijven werken daarbij al volledig circulair. Uit onderzoek blijkt dat slechts 11% van het afgedankte textiel wordt verbrand. De rest van het afvaltextiel wordt verwerkt tot poetsdoek, mechanisch of chemisch gerecycled of wordt aangeboden aan goede doelen en opkopers. Voor alle duidelijkheid, dit is dus nadát het textiel steeds opnieuw is ingezet bij klanten, tot wel meer dan 100 keer!

De UPV werkt met doelstellingen. Een ervan is het hergebruik van het textielproduct of het recyclen ervan. Dit moet de komende jaren stijgen naar 50% in 2025 en 75% in 2030. Hierbij ligt de voorkeur bij producthergebruik. Dit moet stijgen naar respectievelijk 20% en 25%. De textielservicebedrijven halen echter al het percentages in producthergebruik van 100% en meer dan 90% voor materiaalhergebruik. Het doel van de in te voeren UPV is meer hergebruik, minder verspilling en minder vervuiling in de textielketen. De textielservicebedrijven voldoen dus al maximaal aan deze doelen.

De textielservicebedrijven werken extreem duurzaam. Het unieke werkproces, waarbij het textielproduct wordt verhuurd aan de klant en in eigendom blijft van het textielservicebedrijf, maakt dat er direct contact is tussen de gebruiker en de producent van het textiel. De inkoop, het ontwerp, de eigenschappen van het materiaal, het onderhoud, alle worden in samenspraak bepaald. Het gevolg hiervan is een zeer duurzaam werkproces:

- Op het gebied van **inkoop** wordt al tot ruim 30% duurzaam textiel (gemaakt van o.a. gerecycled katoen, gerecycled polyester en/of biologische katoen) ingekocht; een percentage dat de aankomende jaren snel verder zal oplopen.
- In het **ontwerp** wordt gekozen voor eigenschappen die optimaal zijn voor de gewenste functionele inzet (duurzaamheid, slijtage), voor reparatie (slijtende delen die gemakkelijk vervangen kunnen worden) en recyclebaarheid (materialen kunnen splitsen voor materiaalhergebruik).
- De **materiaalkeuze** is een optimale balans tussen functionaliteit in gebruik (comfort, uitstraling), duurzaamheid (opnieuw inzetten, duurzaam wasproces), onderhoud (wasbaarheid) en circulariteit (mogelijkheid tot materiaalhergebruik).
- Bij de **onderhoudsfase**, het wassen, wordt de meest duurzame wijze van werken gehanteerd die voor handen is. Hier speelt mee dat de kosten voor water, energie, materiaal en chemie gedrukt kunnen worden door duurzamer te werken.

De textielservicebedrijven hebben de investeringen die benodigd waren om de ontwikkelde circulaire en duurzame keten tot stand te brengen zelf opgebracht. De UPV, althans de nadere regelgeving, beoogt nu een heffing te leggen op in te kopen textiel om fondsen te genereren waarmee hergebruik en recycling moeten worden gestimuleerd. De textielbedrijven wordt dus gevraagd mee te betalen aan iets dat ze zelf al met eigen geld tot stand hebben gebracht.

Ook nu nog neemt het circulair en duurzaam werken in de branche toe door nieuwe investeringen. Recente investeringen door bedrijven in nieuwe locaties laten opnieuw verbetering zien in het hergebruik van water en het verlagen van het energiegebruik. Ook is de branche volop actief sectoren te bewegen het textielbeheer uit te besteden, waar deze nu nog werken met textiel in eigen beheer, dat door de gebruiker thuis wordt gewassen. Dit thuiswassen is minder duurzaam, en op het afdanken van het textiel heeft men geen zicht.

Voor de duidelijkheid, textielservicebedrijven staan niet negatief tegenover de introductie van de UPV. Zij zien het echter als onlogisch, onrechtvaardig en onnodig en daarmee ook onjuist hen onder de regeling te laten vallen. Het dringende verzoek is dan ook om de textielservicebedrijven, inclusief de bedrijven die zich bezighouden met de inkoop van textiel voor louter textielservicebedrijven, van deze regeling uit te zonderen.

Voor eventuele vragen en of nadere toelichting zijn wij graag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Federatie Textielbeheer Nederland,

Arthur Linssen,
Bureaudirecteur

BIJLAGE: Massabalans Textielservice 2021

Massabalans Textielservice 2021

Dr. Ir H. Gooijer

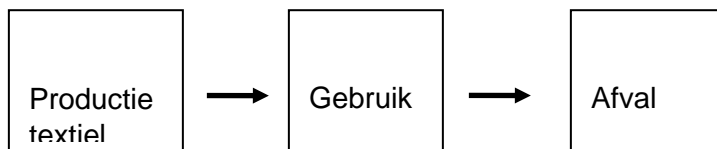
Technisch Projectmanager TKT

Ophemert, 30 November 2021

1. Inleiding van het project

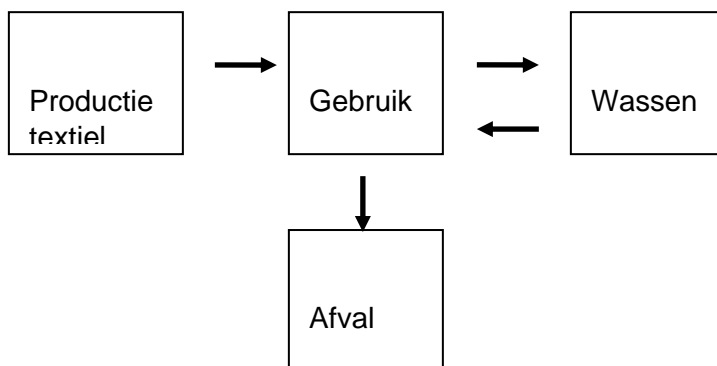
Textielrecycling is een interessante optie om de duurzaamheid van textielservice te vergroten. De energie-inhoud van de textiele materialen blijft dan behouden. De afvalstroom van de textielservice-industrie kenmerkt zich doordat deze relatief groot is en doordat de samenstelling van de afvalstroom bekend is en relatief homogeen. Dat maakt de afvalstroom van de branche potentieel interessant voor de verwerkende industrie.

De levenscyclus van de meeste producten ziet eruit zoals weergegeven in figuur 1.

Figuur 1) Levenscyclus meeste producten

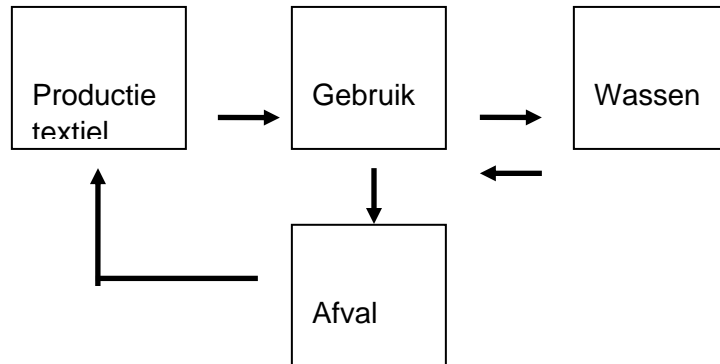
Het gebruik van textielproducten wijkt daar fundamenteel van af omdat textielservice van nature al een duurzaam proces is. Het wasproces maakt textiel na gebruik weer geschikt voor het gebruik op hetzelfde kwaliteitsniveau, zodat de afvalfase uitgesteld kan worden, zie figuur 2.

Figuur 2) Levenscyclus textielservice

Dit betekent dat de milieubelasting van de productie van het artikel wordt uitgesmeerd over een groter aantal gebruikscycli. Het aantal gebruikscycli kan in de wasserij oplopen tot meer dan 100! Maar ook hier komt door slijtage van het textiel, door gebruik en door het wasproces, een einde aan de levenscyclus van het textielproduct. Dat is zonde, omdat voor de productie van een textielproduct veel energie, water en grondstoffen gebruikt worden. Om een idee te geven, uit de Ecotool blijkt o.a. dat voor de productie van 1 kg 100% katoenen handdoek 155,9 MJ primaire energie nodig is (en daarnaast ook 8900 l water!) [1]. Het zou daarom vanuit duurzaamheidsoogpunt een goed idee zijn om door recycling het textiel weer in de cyclus te brengen zodat voorkomen wordt dat de energie-inhoud van het textiel grotendeels verloren gaat.

De bedoeling is om uiteindelijk de materiaalkringloop van het textiel in de textielservice zoveel mogelijk te sluiten. De levenscyclus van het textielproduct zou er dan idealiter uit moeten gaan zien zoals weergegeven in figuur 3.

Figuur 3) Beoogde levenscyclus textielproduct inclusief recycling

Een belangrijke hinderpaal bij het hergebruik van textiel in het algemeen is de complexiteit van de logistiek en de wisselende samenstelling van het textielafval. Textielafval van consumenten wordt decentraal aangeboden en de samenstelling daarvan is zeer divers en vaak ook onbekend. De textielservicebranche daarentegen heeft daarentegen grote hoeveelheden textielafval beschikbaar waarvan de samenstelling bekend is en die redelijk homogeen zijn qua samenstelling en de branche zou daardoor een interessante partij kunnen zijn voor de textielrecyclingindustrie, zoals recentelijk ook aangetoond in het project Retex [2]. In 2017, in het project textielrecycling 1 [3] is al een inventarisatie van de textiele afvalstromen in de textielservicebranche (grootte en samenstelling) gemaakt. Dit is ondertussen alweer bijna 4 jaar geleden. Het leek dan ook, zeker gezien de snelle ontwikkelingen op dit gebied, zinvol om deze inventarisatie te actualiseren om een goede en kwantitatieve onderbouwing te geven van de cruciale positie die de textielservicebranche in de textile supply chain inneemt. Het doel van dit project was om een zo volledig mogelijk en actueel beeld van de samenstelling en omvang te krijgen van de diverse textiele afvalstromen van de textielservicesector.

2. Doelstelling van het project

Inventarisatie van de hoeveelheid en samenstelling van textielafval van de textielservice-industrie.

3. Uitvoering van het project

In het eerste deel van het project is door TKT een questionnaire worden opgesteld om een inventarisatie te kunnen maken van de samenstelling en de omvang van de textiele afvalstroom van de textielservice-industrie. Aspecten die in de questionnaire aan de orde kwamen zijn omvang, samenstelling van de textiele afvalstroom en de identificatie van relevante deelstromen. Daarnaast dient de questionnaire om in kaart te brengen wat de huidige bestemming c.q. toepassing is van het textielafval uit de textielservice-industrie. De questionnaire is door FTN uitgezet onder haar leden en de resultaten daarvan zijn verwerkt door TKT.

4. Resultaten

Door TKT is een questionnaire opgesteld, deze is opgenomen in bijlage 1. Deze questionnaire is door FTN verzonden aan haar leden. Door 18 bedrijven is deze questionnaire ingevuld geretourneerd. Uit gegevens van FTN blijkt dat in 2019 het productievolume van de bedrijven die gereageerd hebben op deze questionnaire 205978 ton was. De totale productie van de MJA-bedrijven in datzelfde jaar 266993 ton bedroeg. De MJA- bedrijven zijn goed voor naar schatting 85% van het productievolume in Nederland, dat daarmee voor 2019 op zo'n 314000 ton kan worden geschat. De bedrijven waarvan een response op de questionnaire is ontvangen vertegenwoordigen dus naar schatting zo'n 65% van het totale productievolume, waardoor de resultaten van dit onderzoek als voldoende representatief voor de branche beschouwd kunnen worden.

In tabel 1 zijn een aantal resultaten van de questionnaire op een rijtje gezet. Van de 18 respondenten gaven 2 bedrijven aan dat zij geen eigenaar van het textiel zijn en dus ook geen textielafval hebben, bij 5 respondenten was de hoeveelheid afval onbekend. De overige 11 deelnemers gaven aan dat zij in totaal 1382432 kg textielafval per jaar afvoeren.

Respondenten	Geen eigen textiel	Onbekend	Textiel afval totaal in kg/jaar
18	2	5	1388432

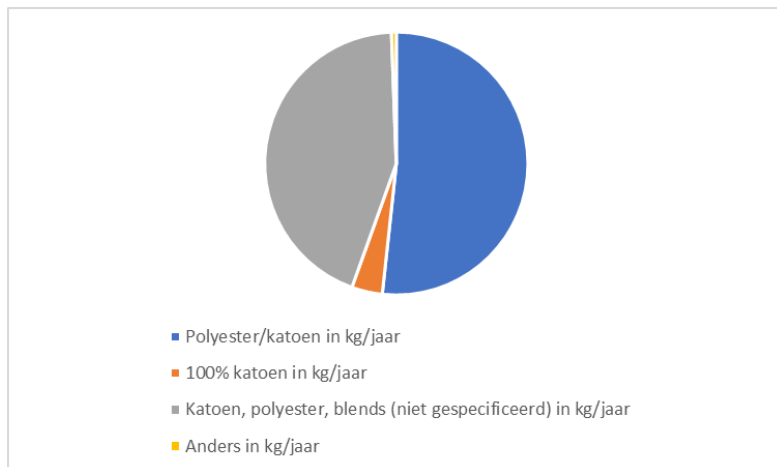
Tabel 1) Response questionnaire

Het is natuurlijk ook bijzonder interessant wat de samenstelling van het textielafval is, een overzicht hiervan wordt gegeven in tabel 2.

	Vezelsoort in kg/jaar	Vezelsoort in %
Polyester/katoen	717998	52
100% katoen	52400	4
Katoen, polyester, blends (niet nader gespecificeerd)	609854	44
Anders	8180	1
Totaal in kg/jaar	1388432	100

Tabel 2) Samenstelling textielafval

De totale hoeveelheid textielafval is vergelijkbaar met die van de respondenten van de textielrecycling 1 (2). Uit tabel 2 blijkt dat het textielafval uit de textielservice-industrie vrijwel volledig bestaat uit polyester, katoen en blends daarvan. Ook dat kwam naar voren in het project textielrecycling 1 (2). Bedrijven maken niet daarbij altijd het onderscheid tussen katoen, polyester en blends, vandaar de grote post niet nader gespecificeerd. Dit wordt grafisch nog een keer weergegeven in figuur 1.

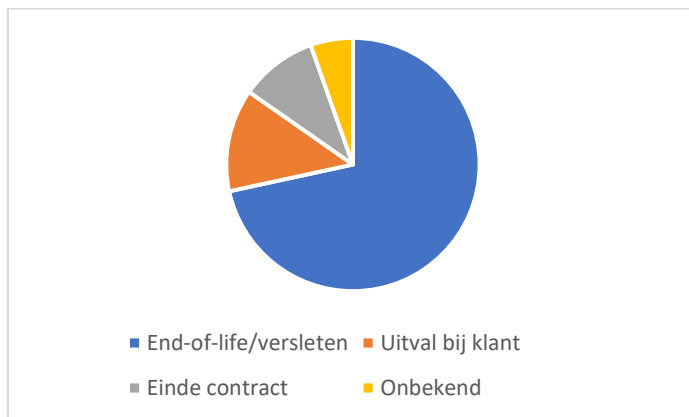

Figuur 1) Samenstelling textiel afval

Daarnaast is in de questionnaire gevraagd naar de reden voor het afdanken van textiel. Hiervoor werden 3 redenen genoemd, end-of-life(versleten), uitval bij de klant en einde contract. Het overgrote deel van het textielafval wordt afgedankt omdat het versleten is (bij de respondenten variërend van 100% tot 70%), uitval bij de klant varieert van 0-20% en daarnaast wordt ook nog einde contract genoemd als reden voor het afdanken van textiel (eveneens 0-20%). De gemiddelde waarden voor de diverse oorzaken voor uitval van textiel worden weergegeven in tabel 3 en figuur 2.

Oorzaak	Aandeel (%)
End-of-life/versleten	71,6
Uitval bij klant	13,1
Einde contract	9,9
Onbekend	5,4

Tabel 3) Oorzaken textiel uitval

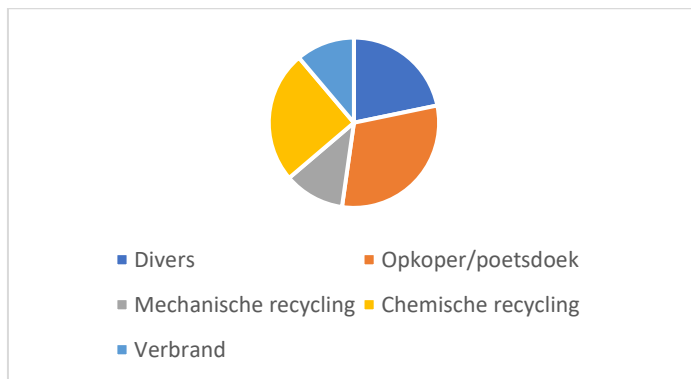
Figuur 2) Oorzaak uitval textiel

Opvallend hier is dat met name de kleinere wasserijen de textieluitval volledig herleiden naar het versleten zijn van het textiel (100% end-of-life/versleten).

Er is in de enquête ook gevraagd naar de bestemming van het afvaltextiel. In tabel 4 en figuur 3 wordt de bestemming van het textielafval benoemd.

Bestemming	Hoeveelheid in kg/jaar	Aandeel in %
Divers	302000	22
Opkoper/poetsdoek	423432	30
Mechanische recycling	160000	12
Chemische recycling	348000	25
Verbrand	155000	11
Totaal	1388432	100

Tabel 4) Bestemming textielafval

Figuur 3) Bestemming textielafval

Een aantal bedrijven gaf aan dat bepaalde artikelgroepen diverse bestemmingen kenden, zoals goede doelen, opkopers, poetsdoeken of verbranding. Deze vallen onder het kopje divers. Als de resultaten van het huidige onderzoek worden vergeleken met die van Textielrecycling 1 (2), dan valt op dat het aandeel poetsdoeken/opkopers aanmerkelijk kleiner is geworden ten faveure van vooral chemische en mechanische recycling. Als deze resultaten vergeleken worden met de beoogde doelstellingen van de UPV (4), namelijk 50% hergebruik en recycling voor 2025 en 75% hergebruik en recycling in 2030, dan blijkt hieruit dat de doelstelling voor 2025 nu al meer dan bereikt is in de textielservicebranche. Als de helft of meer van het aandeel divers niet verbrand wordt, dan zou zelfs de doelstelling voor 2030 op dit moment al bereikt kunnen zijn.

Zoals uit tabel 1 blijkt, komt bij de respondenten een totale hoeveelheid textielafval van 1382432 kg textiel per jaar vrij. Voor een goed overzicht van de totale hoeveelheid textiel afval die vanuit

de textielservicebranche in Nederland vrijkomt is een extrapolatie uitgevoerd. Uit gegevens van FTN blijkt dat de totale productie van de bedrijven die gereageerd hebben op de questionnaire 205978 ton per jaar is, maar dat de totale productie van de MJA-bedrijven 266993 ton per jaar is. Extrapolerend zou dat betekenen dat voor de MJA-deelnemers in totaal 17919292 kg textiel afval per jaar vrijkomt

Een volgende aanname is dat de MJA-deelnemers staan voor 85% van het productievolume in Nederland. Als hiervoor gecorrigeerd wordt dan zou dat betekenen dat de textielservicebranche jaarlijks 2108152 kg textiel afval heeft. In de questionnaire wordt gevraagd naar het afval dat de bedrijven zelf aanbieden. Maar een deel van het textiel gaat ook verloren bij de klant; uitval bij de klant in tabel 3. Als we hiervoor een gemiddelde van 13,1 % hanteren (zie tabel 3) dan komen we uit op een afvalhoeveelheid van 2425952 kg textiel per jaar, ofwel een kleine 2,5 miljoen kg textielafval per jaar, dat afkomstig is van de textielservice-industrie.

Conclusies

De respondenten op de questionnaire van FTN zijn verantwoordelijk voor een kleine 1,4 miljoen kg textielafval per jaar. Na extrapolatie kan de conclusie getrokken worden dat de textielservicebranche per jaar ongeveer 2,5 miljoen kg textiel afval heeft. Dit textielafval bestaat bijna volledig uit katoen, polyester en blends daarvan. End-of-life/versleten is de hoofdoorzaak van het uit de roulatie nemen van textielproducten in de textielservicebranche. De belangrijkste bestemmingen voor het textiel afval uit de textielservicebranche zijn nog steeds de opkopers en de poetsdoekenindustrie, maar in vergelijking met een eerder, vergelijkbaar, onderzoek uit 2017 blijkt dat mechanische en chemische recycling sterk in opkomst zijn. Als de resultaten van dit onderzoek vergeleken worden met de beoogde doelstellingen van de UPV (4), namelijk 50% hergebruik en recycling voor 2025 en 75% hergebruik en recycling, dan blijkt hieruit dat de doelstelling voor 2025 nu al meer dan bereikt is in de textielservicebranche.

Literatuur

- 1) Ecotool, FTN/Modint,
- 2) www.dogetheretex.eu, geraadpleegd op 12-02-2021
- 3) Koen van Hees, Rapportage Textielrecycling 1, TKT-rapport, 21-12-2017
- 4) Michiel Kort, Maxine van Grootel, Wouter de Waart, Jurgen Ooms, Naar een UPV voor textiel, Rebel Circular Economy BV, 15 maart 2021

Bijlage 1 Questionnaire

Vragenlijst Textiel recycling

Datum:

Naam:

Functie:

Bedrijf:

Deze vragenlijst is samengesteld ten behoeve van het FTN-project Textielrecycling. Allereerst wordt er gevraagd in welk segment het bedrijf actief is, vervolgens worden een aantal vragen gesteld met betrekking tot het afdanken van textiel. Doel van deze ledenraadpleging is om in kaart te brengen wat de hoeveelheid textiel is die jaarlijks wordt afgedankt in de textielservicebranche en de samenstelling van dat textiel. Alle informatie wordt uiteraard vertrouwelijk behandeld. Indien de hoeveelheid afgedankt textiel niet bekend is kunt u bij de vragen 4 en 5 ook aangeven hoeveel nieuw textiel u jaarlijks aanschaft. Indien de precieze hoeveelheden niet bekend zijn, stellen wij het zeer op prijs als u een inschatting zou willen maken.

1. In welk marktsegment is de wasserij actief?

- a. Gezondheidszorg
- b. Horeca
- c. Industrie
- d. Anders,
namelijk _____

2. Wat zijn de drie meest gebruikte textiele producten in uw bedrijf?

Product 1

Product 2

Product 3

3. Wat is de samenstelling van deze producten?

Product 1

Product 2

Product 3

4. Welke hoeveelheid textiel dankt uw bedrijf jaarlijks in totaal af?

_____ kg afgedankt textiel per jaar*

* Indien de hoeveelheid afgedankt textiel niet bekend is kunt u ook aangeven hoeveel nieuw textiel u jaarlijks aanschaft.

5. En welke hoeveelheid textiel dankt de wasserij jaarlijks af van de drie bovengenoemde artikelen*?

Product 1 _____ kg afgedankt textiel per jaar

Product 2 _____ kg afgedankt textiel per jaar

Product 3 _____ kg afgedankt textiel per jaar

* Indien de hoeveelheid afgedankt textiel niet bekend is kunt u ook aangeven hoeveel nieuw textiel u jaarlijks aanschaft

6. Wat is de reden van het afdanken. Graag hierbij achter de reden het percentage van het textiel dat om deze reden wordt afgedankt aangeven.

a. End of life, versleten _____%

b. Uitval bij klant _____%

c. Einde contract, _____%

d. Anders, namelijk _____%

7. Wat gebeurt er met de huidige afgedankte textielstroom? Indien mogelijk graag uitsplitsen naar de 3 meest voorkomende producten uit vraag 2.

8. Welke partijen spelen een rol in de huidige afgedankte textielstroom?

9. Wat verwacht u dat er in de toekomst met de afgedankte textielstroom gebeurt?
